

LIIKENNEVALIOKUNNAN MIETINTÖ 6/2000 vp

Hallituksen esitys lennonvarmistusalan yhteistyöstä tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen (EUROCONTROL), navigaatiomaksuja koskevan monenvälisen sopimuksen ja mainitun kansainvälisen yleissopimuksen yhteen kokoavan pöytäkirjan hyväksymisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 9 päivänä toukokuuta 2000 lähettänyt liikennevaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen lennonvarmistusalan yhteistyöstä tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen (EUROCONTROL), navigaatiomaksuja koskevan monenvälisen sopimuksen ja mainitun kansainvälisen yleissopimuksen yhteen kokoavan pöytäkirjan hyväksymisestä (HE 31/2000 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Jaakko Pohjola, liikenne- ja viestintäministeriö
- pääjohtaja Mikko Talvitie ja asiamies Matti Tupamäki, Ilmailulaitos
- prikaatikenraali Pekka Tuunanen, Ilmavoimat
- johtaja Henrik Arle, Finnair Oyj
- johtaja Juhani Pakari, Golden Air.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi tarvittavat sopimukset Suomen liittymiseksi Euroopan lennonvarmistusjärjestöön. Nämä sopimukset ovat lennonvarmistusalan yhteistyöstä vuonna 1960 tehty kansainvälinen yleissopimus (EUROCONTROL), vuonna 1981 allekirjoitettu navigaatiomaksuja koskeva monenvälinen sopimus ja vuonna 1997 tehty pöytäkirja, jolla kootaan yhteen mainittu kansainvälinen yleissopimus.

Eurocontrol-järjestön tarkoituksena on yhdenmukaisuuden lisääminen lennonvarmistusasioissa. Tavoitteena on edistää ilmatilan käytön tehokkuutta, lentoliikenteen sujuvuutta ja

lentämisen turvallisuutta. Järjestö kehittää ja yhdenmukaistaa lennonvarmistuksen menetelmiä ja laitteistoja. Järjestö pyrkii estämään ruuhkia yhteensovittamalla ilmaliikennevirtoja ja optimoimalla ilmatilan käyttöä. Näiden lisäksi järjestö järjestää koulutusta ja tutkimusta, vahvistaa siviili-ilmailun osalta lennonvarmistuspalvelujen käyttömaksut sekä kerää kansallisten laitosten puolesta maksut lennonvarmistuspalvelujen käyttäjiltä.

Suomen osalta yleissopimus ja navigaatiomaksuja koskeva monenvälinen sopimus tulevat voimaan tallettamista seuraavan kuukauden jälkeisen kuukauden alusta. Yleissopimuksen yh-

teen kokoava pöytäkirja tulee kansainvälisesti voimaan vasta kaikkien Eurocontrol-järjestön jäsenenä 27 päivänä kesäkuuta 1997 olleiden valtioiden talletettua sitä koskevat ratifioimis-kirjansa.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus EURO-CONTROL-yleissopimuksen, navigaatiomaksu- ja koskevan monenvälisen sopimuksen ja yleis-

sopimuksen yhteen kokoavan pöytäkirjan lain-säädännön alaan kuuluvien määräysten voi-maansaattamisesta. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin EURO-CONTROL-yleissopimus ja navigaatiomaksuja koskeva monenvälinen sopimus. Lain voimaan-tulosta säädettäisiin tasavallan presidentin ase-tuksella.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valio-kunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksen-mukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Liikennevaliokunta tiedostaa, että Suomi on ainoa Euroopan Unionin jäsenmaa, joka ei ole jäsen Eurocontrol-järjestössä. EU:n neuvosto on kehottanut kaikkia EU:n jäsenmaita liittymään Eurocontroliin.

Järjestö tekee enemmistöpäätöksiä sekä yleis-kokouksessa että neuvostossa. On huomioitava, että jäsenmaat edustavat pääosin siviili-ilmailu-keskeistä, ruuhkaista Keski-Eurooppaa, mikä tu-lee näkymään päätöksissä. Ruuhka-alueiden lii-kenneintressit eroavat täydellisesti harvaan lii-kennöityjen alueiden intresseistä. Tämän vuoksi Keski-Euroopan valtioiden ei voida antaa yksin päättää lennonvarmistuksesta. Suomen on osal-listuttava täysipainoisesti päätöksentekoon, jot-ta erityisolosuhteemme otettaisiin huomioon ja välttyttäisiin meille epätarkoituksenmukaisilta ratkaisuilta. Suomen tulisikin vaikuttaa niin, että päätöksissä otetaan kansalliset etumme riittävä-s-ti huomioon.

Jäsenyys Eurocontrolissa aiheuttaa Ilmailu-laitokselle lisäkustannuksia. Kasvava kustan-nusrasite ilman minkäänlaista subventiota kas-vattaa navigaatiomaksuja pitkällä kotimaan len-noilla (Pohjois-Suomen liikenne) ja tuntuu eri-koisesti heikosti kannattavilla ja kannattamatto-milla lentoreiteillä. Jos korotukset menisivät täysimääräisesti hintoihin, tämä merkitsisi koti-

maanlentohintojen nousua 5—45 markkaa lento-matkan pituudesta riippuen.

Sotilasilmailumme toimintaedellytykset on turvattava kansallisesti. Suomen ilmatila ja lii-kennemäärät eivät ole verrattavissa Keski-Eu-roopan ruuhka-alueisiin eikä Suomella näin tuli-si olla tarvetta kaventaa sotilasilmailun toimin-tamahdollisuuksia.

Aivan välittömiä kustannusvaikutuksia soti-laslentotoimintaan ei heti tule. Kuitenkin kus-tannukset on pystyttävä pitämään nykytasossa. Siksi valtion talousarviossa on varauduttava Il-mavoimien osalta Ilmailulaitoksen palvelujen kallistumiseen kotimaassa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikennevaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että eduskunta hyväksyisi lennonvar-mistusalan yhteistyöstä 13 päivänä jou-lukuuta 1960 tehdyn kansainvälisen EUROCONTROL-yleissopimuksen, sel-laisena kuin se on muutettuna 12 päivä-nä helmikuuta 1981 Brysselissä allekir-joitetulla pöytäkirjalla, navigaatiomak-suja koskevan monenvälisen sopimuk-sen, joka on allekirjoitettu Brysselissä 12 päivänä helmikuuta 1981 ja 27 päi-vänä kesäkuuta 1997 tehdyn pöytäkir-jan, jolla kootaan yhteen mainittu kan-sainvälinen yleissopimus ja

että lakiehdotus hyväksytään muutta-mattomana.

Helsingissä 12 päivänä syyskuuta 2000

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Erkki Pulliainen /vihr	Tero Mölsä /kesk
vpj.	Annika Lapintie /vas	Ismo Seivästö /skl
jäs.	Jyri Häkämies /kok	Timo Seppälä /kok
	Erkki Kanerva /sd	Lasse Virén /kok
	Saara Karhu /sd	Raimo Vistbacka /ps
	Marjukka Karttunen-Raiskio /kok	Matti Vähänäkki /sd
	Kari Myllyniemi /kesk	Harry Wallin /sd.
	Raimo Mähönen /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Vesa Makkonen.